

zen állást
mitói kép-
t, horvát
elezetségi
felszerelt
et folyó
ig a szol-
különb
setősnél

22-én.
nyasutak
sege.

768-11

ág ezen-
ból ki-
mászara
isa cél-
én d. e.
let 2-ik
yre ár-
ak meg,
ivatalos
stő, —
elők az
bánat-
vételár

helyi-

zeptem-

a g.

762-33

tanit-

767-21

valamint
let nagy-
tagja

762-33

tak al-
magyar
gybecs-
k tagjai
eresített
állásra

és, 150
tve. A
300 frt

ettségi-
sitó ok-
et alul-
lyó évi

n része-
n már
tudják.

us 29.
alkal-
ar első
becs-ke-
k tagjai

Szerkesztési iroda:
Nagy-Bocskerék,
Zápolya-utca 1-45 szám.
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybocskerék, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólítások intézendők.
Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Hirdetési tábla:
Egész évre ———— 12
Félévre ———— 6
Negyedévre ———— 3
Egy órára ———— 1
— Egyes szám ára 4 kr. —
Hirdetések
* kiadóhivatalban fogadtatnak el
azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.
Mégjelentik mindenképp
vasár- és ünneppnapok kivételével.

Nagybocskerék, 1898.

XXVII. évfolyam, 203. szám.

Szerda szeptember 7.

A parlament megnyitása.

Nagybocskerék, szeptember 7.

Bár az illem és a parlamenti tisztes-
ség határain belül, de mégis harcra és
háborúval kezdődött meg az új ülészak.
Halottja is van: Berzeviczy Albert le-
köszönt az alelnöki méltóságáról. Polónyi
tehát meg lehet elégedve akciójának si-
kerével, Berzeviczynek pedig semmi oka
sincs azon busulni, hogy ezentul nem ül-
het abban a kényelmes karosszékben,
melyből oly nagyon nehéz kormánypárt-
nak és ellenzéknek egyformán osztani
igazságot.

Igen szerencsés két napja volt Bánffy
miniszterelnöknek. Rövid, de közvetlen
hatású beszédet mondott s az ellenzék
közjogi gravamenjei, a miket az ülészak-
nak királyi leirattal való elnapolásakor
lapjaikban másfél hétig olvastunk, egy-
szerűen elpárologtak. Mindenik felszólaló
óvatosan kerülte az „alkotmányértés“
vádjának sikos talaját, sőt elismerték cso-
dálatos egyértelműséggel, hogy az ülés-
szak berekesztésének ténye, alkotmány-
jogi szempontból, minden kétségen felül áll.

Igaz, hogy — legalább lapjaink köz-
leményeiből ítélve — e kérdésről az or-
szággyűlés eloszlásakor az ellenzék sorai-
ból sokan másképen vélekedtek. Az is
igaz, hogy akkoriban nem egy ellenzéki
politikust interjúvolt meg egyik-másik új-
ság s hogy ez interjúvok legtöbbször szerint,
Bánffy báró a Ház szuverén jogait akarta
szándékosan megsérteni.

De hogy az ellenzék alkotmányjogi
lelkiismeretének háborgása időközben sze-
rencsésen elmult, s hogy az ellenzéki
pártok, jobbik eszüket elővéve, nem ke-
resték a magyar alkotmány nagy sérel-
mét a kormány eljárásában, ez csak a
mellett bizonyít, hogy a nyári szünet al-
kalmas időszak a magabaszállásra, a csön-
des elmélkedésre és a zavaros alkotmány-
jogi fogalmak tisztázására, szóval az ismer-
etek kibővítésére.

Ettől eltekintve is, különös dolognak
tartjuk, hogy éppen a Bánffy kormányt
készültek megvádolni azzal, a mi egész
eddig politikai tevékenységével homlok-
egyenest ellenkezik — hogy tudniillik
félreértést igyekeztek felidézni korona és
nemzet között. Ki hiszi ezt ma el a mi-
niszterelnökről, négy nehéz esztendőnek
küzdelméi és eredményei után, a mely
négy esztendő minden ténye a Bánffy-
kormány kormányzati elvővé emelte a
király és nemzet közt levő áldásos össz-
hang gondos ápolását és szüntelen fej-
lesztését?

Hogy a veszedelmes gyanusításnak
e megedzött fegyverét az ellenzék jobb
belátása önként elejtette; hogy az alkot-
mányjogi gravamenek nehéz ágyuit fel-
vonni kedve nem volt; hogy tehát Polónyi-
nyinak az a terve, hogy a szóban forgó
esetet nagy alkotmányjogi és közjogi vi-
ták kiinduló pontjává teszi, siralmas
kudarczot vallott, — ez az eredmény, a
megnyitott országgyűlés tevékenységének
első sikere és megbecsülhetetlen ered-
ménye.

Tegnap végre sorra került Kossuth
Ferencnek gondosan előkészített interpel-
lációja. A legnagyobb apának törpe fia
ismét igen csekély sikert aratott. Bánffy
rögtön felkelt s minden frázis nélkül oda-
vágta a pártnak, hogy megint csak szó-
fizimákkal jönnek. Hivatkozott arra is,
hogy az osztrák parlament össze van hiva-
26-dikára, tehát elég tétetett az ország-
gyűlés utasításának.

Kossuth ur természetesen nem vette
tudomásul a miniszterelnök válaszát. Mily
szerencse, hogy e kiváló politikus nem
maradt Olaszország örökké ege alatt.

Uj főrendiház titkár. A főrendiház elnöki titkárává,
hir szerint, felsőbükk Nagy István birtokost nevezték ki.
Nagy István eszelött országgyűlési képviselő volt s tagja
a nemzeti pártnak. A Házban leginkább katonai kérdések-
ben szolgált fel. A mult választás alkalmával bukott ki a
a Házból.

Vilma királynő koronázása. Ma tették Hollandia
királynőjének fejére a koronát és ezzel az ünnepélyes
aktussal Isten és ember előtt törvényes urakodónó lett. A
ceremonia a Neuer-Kerk templomban folyt le. Egész Amster-
dam örömmámorban uszik. Az utak mindenütt ünneplő
emberekkel vannak telve, a kik lelkesítő nemzeti dalokat
énekelnek. Reggel 7 és 8 óra közt az összes templomok
ormán fuvóhangszerekkel kardalokat játszottak, az erősből
pedig 101 ágyulövés hirdette a nagy nap jelentőségét.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 8. Kerékpárverseny Nagybocskeréken.
Szeptember 12. Közigazgatási bizottság ülése.
Október 12. Lóverseny Nagybocskeréken.
Október 13. Őszi közgyűlés.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órá-
tól nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután
6 óráig; minden délután szubnyfürdő.

— **Kitüntetés.** A király Faschó-Moys Sándor
dr. belügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak,
sok évi közszolgálatá alatt szerzett érdemei
elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét, Nagy
György nyugalmazott műszaki tanácsosnak, sok
évi kitűnő szolgálata elismerésül, a Ferenc
József-rend lovagkeresztjét, Koós Soma, miskolci
kereskedelmi és iparkamara alelnökének, a
kereskedelem és ipar terén szerzett érdemei el-
ismerésül, a Ferenc József-rend lovagkeresztjét
adományozta.

— **Őszi közgyűlés.** A tegnapi rendkívüli köz-
gyűlésen az őszi közgyűlés hatánapjával október
13-ikát tűzték ki. Az ezt megelőző tiszti széklet
október 12-én tartják meg.

— **Nyolc évig püspök.** Vasárnap volt nyolc
éve, hogy Dessewffy Sándor megyés püspök
Szt. Gellért püspök székhelyén egyházmegyéjét kor-
mányozza. Ez alkalommal az egyházmegye
minden templomában hálaadó istentiszteletet
tartottak és forró imát küldtek a királyok
királyához, hogy Dessewffy püspök még sokáig
kormányozhassa egyházmegyéjét Isten és a haza
javára. A megyés püspök intronizációja ezen év-
forduló napján a királynak mondott szentmisét
Buziáson.

— **Egy becskeréki biciklista kitüntete-
tése.** A „Magyar Kerékpáros Szövetség“ Pécsen
1898. szeptember hó 4-én tartott IV-ik tanács-
ülésében Keresztes Aladárt, a Nagybocske-
reki Kerékpár-Egylet elnökét, szövetségi elnök-
ségi taggá egyhangulag megválasztotta.

A „TORONTÁL“ tárczaja.

A nagylelkű adakozó.

Irta: Lucie Boissière.

Amélie, a Camille Bigot felesége, a reggeli
postával a következő levelet kapta:

Kedves Amélie!

Légy szives, szedj össze magadnak két hétre
való ruhákat és egyebeket és holnap, lehető-
leg még délelőtt, költözz át hozzám.

Viszontlátásra!

Henriette.

Amélie várta ugyan azt az eseményt, amely
öt rokoni szivességből két hétre Bertonék házá-
hoz szelítje, mindazonáltal bizonyos fokú meg-
lepetést érzett. Mikor délelőtt hazaérkezett Bigott
a hivatalából, Amélie megmutatta neki a levelet.
A férj boszus képet vágott és mint igen gyakran,
akkor is fölshajtott:

— Oh, azok a rokoni bilincsek!

Másnap már a Bertonék bázánál ebédelt
Amélie.

Henriette délután jókor lefeküdt. Az orvos
és a „gőlya néni“ már értesítették a bekövet-
kezendő esemény felől és várták, hogy hívják
őket.

— Kedves Amélie, szólj Henriette bágyadt,
erőltetett nevetéssel, ugy-e, most haragszol rám,
hogy két hétre megfosztottalak az uradtól? No,
csak ne haragudj, megártana a vendégnek...

Amélie persze tiltakozott az ellen, mintha
nem szivesen jött volna.

— Te olyan jó vagy, Amélie. Majd meghálá-
lom, ha fölkelek. Nem maradok mögöttem nagy
lelkűségben.

Azonban bejött az orvos és kiadta Henriette-
nek a beszélési tilalmat. A beteg meg nem áll-
hatta, hogy még néhány szót ne szóljon.

— Amélie nagyon jó, mondta az orvosnak,
ha fölkelek, veszek neki egy szép ruhát.

Amélie, a Bigott felesége, közeli rokona
volt Bertonak, Henriette férjének; a két asz-
zony közt mindazonáltal volt valami válaszfal,
a melyet Henriette emelt, mivel az ő férje ügy-
véd volt, Bigott pedig csak kishivatalnok. Nem
érintkeztek gyakran. Henriette csak akkor
üzent Amélieért, ha szüksége volt rá, ha panaszo-
kodni, vagy ha valamivel dicsőkedni akart
neki. Amélie finom lelke megérezte azt a kü-
lönbséget, a melyet Henriette közöttük finom
szálakban szövögetett és nem is érzett irányában
valami nagy szeretetet. Mindazonáltal, ha arról
volt szó, hogy némi szivességet tegyen Henriette-
nek, a legnagyobb készséggel vállalkozott rá.
Most is otthagya a két hétre a férjét, egész
háztartását, hogy kedves rokonát ápolja...

Henriettenek leánya született, apró,
nagyon apró kis leánykája. A szülők és a
rokonság öröme igen különböző volt, aszerint,
hogy leány vagy fiu-párti volt az illető; a szülők
nem nagyon örültek, mert egy leányuk volt már.

Amélie a legnagyobb odaadással ápolta roko-
nát. Fogadta a vendégeket, mulattatta őket, kínál-
gatott nekik mindenfélét, beszélgetett a beteg álla-
potáról az újszülöttről, fölgyeyelt a konyhára, a

szobák tisztogatására és mindezek mellett min-
dig Henrietenél volt, valahányszor benésett az
ember a betegszobába.

Egy héttel a nevezetes esemény megtör-
ténnte után már meglátogathatták Henriettet asz-
szony-rokonai. A beteg mindenkit ezzel fogadott:

— Amélie nagyon jó, ha fölkelek veszek
neki egy szép ruhát.

Mikor Amélie két heti ápolóskodás után
kimerülten, összetörve hazatért, már akkor az
egész nagybiterjedésű család tudta, hogy Amélie
egy ruhát fog kapni Henriettől ajándékba.

Amélie, mi türes-tagadás, bizony megörült
az ajándéknak, mivelhogy nem volt akkor egy
föltétlenül rendes ruhája sem, mindazonáltal
bántotta, hogy Henriette fünek fának elbeszéli
a dolgot.

— Végre is, gondolta, ki-ki a maga módja
szerint.

Ebbe aztán bele is nyugodott.

— Nos, Amélie, itt van, amit ígértem. Egy
ruhára való szövet. Csináltasd meg szépen, majd
ajánlok neked egy jó varrónőt. Csak ne mondd
meg neki, hogy én küldtelek hozzá, mert akkor
drágábban csinálja.

Amélie átvette a szövetet és megnézte.
Szövet... nem is szövet volt az, csak egy-
szerű karton, amilyennek husszuzót canti-
meért vesztegetik méterjét.

— Nagyon köszönöm, Henriette, szólta a meg-
ajándékozott, de bizony én most semmi hasznát
sem vehetem ennek. Nincs pénzem arra, hogy
megcsináltathatnám.

— A buzilási hadgyakorlatok. Az első nagyobb összeütközésről, mely tegnapelőtt történt meg Buziás környékén a 7. és 12. hadtest között, a következő részleteket írják lapunknak: A 12. hadtest két hadosztálya a szilasi hegy nyugoti lejtőjén védelmi állást foglalt el, melyet a 7. hadtest három hadosztályával támadott meg. Ez utóbbiak egyikét, a 17. iket Ferencz Ferdinánd főherceg személyesen vezényelte. Reggel 8 órakor a két hadtesthez beosztott lovasági testek rohamot intéztek egymás ellen, melyet egy óra múlva a gyalog csapatok közti harc követett. Délután a 7. hadtestnek egy délnek fekvő magaslatra sikerült vonulnia, mire a 12. hadtest megkezdte a visszavonulást, közbe ujtult erővel fejtén ki ellenállását addig, míg a Lugosból odamenetelű 35. hadosztály odaérkezék. Kevéssele a hadgyakorlat fővezetősége kiadta az ütközet állásának megfelelőleg a határvonalakat. A Ferencz Ferdinánd főherceg parancsnoksága alatt álló 17. gyalogosztály egyes részei ekkor már megszállották a szilasi hegyet és Buziás helységét is, a hol kevéssele előbb érdekes csatározás fejlődött volt ki Carri altábornagy 16. gyaloghadosztályának visszavonuló részei és Ferencz Ferdinánd 17. gyaloghadosztályának üldöző csapatai között. Az érdekes harcban, mely délután 2 órakor ért véget, eredménytelennél működött közre a Klobucsár altábornagy parancsnoksága alatt álló 7. lovasosztály is. Ő Felsége a király kíséretével már reggel 7 órakor lovagolt ki a gyakorlóterre és mindvégig feszült érdeklődéssel szemlélte az ütközet érdekes fázisait. A gyakorlatok végzetével pedig e szavakkal fejezte ki elismerését a felség: „Nagyon szép volt, nagyon meg vagyok elégedve!” — A tegnapi (keddi) hadgyakorlatok Szinérzség, Daruvár, Magyar-Százos és a dumb-ravai erdő közt játszódtak le. A tegnapelőtt visszasszorított 12. hadtest a Lugosról jövő 35. honvéd-hadosztályt magához vonta és újra megtámadta a 7. hadtest pozícióját, sikerült azt Buziás felé visszasszorítani. A király Daruvár felől szemlélte az operációt, később Szinérzségnél hintóra ült és 2 órakor visszatért Buziásra. Szinérzség előtt a király találkozott a visszavonuló debreceni 39. sz. gyalogezreddel és magyarul oda kiáltotta:

— Jól néstek ki, fiúk! Maradjatok csak az uton, én könnyebben kiterhetek.

— Kerékpárverseny. A holnap szeptember hó 8-án d. u. 3 órakor tartandó országos kerékpárversenyre szóló belépő jegyek mai naptól kezdve holnap délig Kokits A. F. kereskedésében kaphatók, azután pedig csak a versenypályára pénztárában árusíthatnak. Arak: Páholy 6 frt, fedett tribün 1 frt, számozatlan ülőhely 50 kr., passe-partout 2 frt, állóhely 20 kr. Kerékpáron megjelenő és egyleti jelvényvel ellátott kerékpár-egyleti tagok díjat nem fizetnek s a pályatesten belől foglalhatnak helyet. Pártóló

— Hm... Az már baj! Hanem azért csak vidd el!

— De mikor ugy sem csinálthatom meg!

— Mindegy, csak vidd el. Már ha megígérted...

— Már ha kikürtölted — gondolta Amélie. Az ajándék végre is az ajándékosznál maradt és két teljes hónapig szóba sem került.

A híre pedig egyre terjedt. Amélie mindenki azzal a kérdéssel fogadta:

— Miért nem vette fel az új ruháját, a melyet Bertonnétól kapott?

Amélie nem is tudta, hogy mit feleljen ezekre a kérdésekre. Végre aztán megsokalta a dolgot és elpanaszolta Henriette anyjának. Az öreg asszony igazat adott neki és szólt is a leányának.

— Jól van, szólt erre Henriette hangosan, hogy az egész társaság meghallja, megcsinálatom Amélie ruháját a saját költségemen. — Természetesen a megajándokozottat és értesítette erről.

A ruhát még aznap odaadták a szabónőnek, az összes körülmények elmagyarázásával.

— Ajándék, és hitelle készűl, gondolta a szabónő — persze nem az, akit Henriette ajánlani akart — es esetben ráér.

Egy hónappal eme nevezetes nap után Amélie éppen Bertonnéknál volt, mikor a szabónőtől egy kis leány beállított hozzájuk:

— Kéreti a kisasszony a nagyságát, hogy legyen szives már megfizetni azt a néhány forintot, amivel tartozik, mert nagy szüksége volna rá. Már ötször is...

tagok passe-partout-jegyet 1 frtért kapnak. Két darab kerékpár egyleti részkötvény tulajdonosai passe-partout jegyet díjtanul kapnak.

— A kutyamosó észjárása. A katonai szubordináció-ról kacagató példával szolgál az alábbi kis epizód:

Egy szegedi derék honvédszázadosnak van egy különös észjárásu ordoánca.

Ez a legény nem tesz semmit, amit határozottan meg nem parancsolnak neki.

A múlt hét valamelyik napján odaáll Miska az ordoánca a kapitány elé, kihuzza magát és katonásan szól:

— Jelentöm átosan a százados urnak, mög tetszik-e haragudni, ha az édsanyám két csiv kokoricával meg-tisztálli.

A százados jót mosolygott ezen a különös ötleten és biztosította Miskát, hogy nem haragszik meg a kukoricáért.

Másnap tényleg hozza is Miska hazulról a két cső sült kukoricát és a konyhán ebéd előtt egy tányérra teszi nagy pompával. A százados körösztülmélet a konyhán, látta a nagy előkészületet és az ebéd végén várta is a kukoricát. Hanem a Miska nem tálalta fel a kukoricát, mire a százados azt gondolta, hogy talán mássa szánta magát a Miska és megette az ajándék-kukoricát.

A következő napon azonban ismét ott látta a százados a konyhán a kukoricát, mire rászólt Miskára:

— Miska flam, hát miért nem eszed meg a kukoricát?

— Hiszen jelentöm átosan, az édsanyám a százados urnak küldte.

— Hát akkor miért nem tálaltad fel tegnap az ebédnél? — kérdi a százados.

— Jelentöm alásan, hát nem parancsolta a százados ur!

— Hölgyek díja. A nagybecskereki országos kerékpárverseny hölgyek díjára még a következők adakoztak: Marcoin Jenőné 5 frt, Andel Károlyné 2 frt, Kéler Iona 1 frt, Zaduban Gyuláné 1 frt, dr. Messinger Károlyné gyűjtőívén 6 frt 50 kr. és pedig: Messinger Karola 1 frt, Maler C. 1 frt, Mayer, Braun Juliska, Ganzl Róza 50—50 kr., Braun Róza 2 frt, Kohn Berta, Vulkó György 50—50 kr., Ulrich M. gyűjtőívén 4 frt 50 kr. és pedig: Reitter Oszkárné 50 kr., Slavikovszky 50 kr., Róza Teréz 50 kr., Benkovich Mihály 50 kr., Kokits Irma 50 kr., Novák Leopoldin 50 kr., Bauer Henrikné 50 kr., Ulrich Mariana 1 frt. Összesen 20 frt, a multkor kimutatott 11 frttal pedig összesen 31 frt.

— A hegyek réme. Van egy nehéz rabja az aradi börtönnek. Bondár János Erdélyben, ahol garázdálkodott, a „hegyek rémé”-nek hívták és ez a veszedelmes ember, mint lapunknak írják, tegnap öngyilkossági kísérletet követett el a börtönben. Felakasztotta magát az ablakvasra és ha a rabtársa véletlenül föl nem ébred és észre nem veszi, a hegyek rémé-ből kimene-kül végre a rossz lelke. Így is beteg lett az önkasztási kísérlet következményeiből. A börtönben nagy izgatottságot keltett az eset, mert a hegyek réme a börtön egyik legfélelmettebb rabja.

— Bort ne hamisíts. Tegnep letartóztaták Fiumében Ottmarich József ottani bor- és likörkereskedőt. A fiemei királyi ügyészséghez két följelentés érkezett ugyanis Ottmarich ellen lopás és csalás miatt. E följelentések Bleich Jakab fiemei birtokostól és Sabetz Adolf szabótól erednek. Bleich 20.000 forintos csalással,

— Jól van már, ne beszéljen annyit, szakítottotta félbe Henriette, aki szörnyen röstelte, hogy éppen Amélie jelenlétében kellett ennek megtörténni.

— Mondja meg a kisasszonynak...

— Kérem, nagysága, a kisasszony azt mondta...

— Elég, elég, csak mondja...

— De nem mondhatok semmit. A kisasszony pénzt...

— Kérek, Amélie, nincs nálad két forint.

— De igen. Tessék.

— Köszönöm. Itt van, vigye el a kisasszonynak.

— De a többi...

— Most csak ennyit adok. Mehet. Borsasztó, milyen sok kellemtelenségem van ezek-kei a műveletlen emberekkel!

Amélie nem szólt semmit. Tudta, hogy a nagy garra kikürtölt ajándék, amelyet különben eléggé megszolgált, még pénzbe is kerül, mert Henriette nem szokása a kölcsönvett pénzt visszafizetni. Egyáltalán érezte Amélie a helyzet visszasságát. Ime, ez az asszony, akit ő nem is szeret, s aki őt sem szereti, elhívja magához két egész hétre, hogy ne kelljen neki ápolónőnek fizetni. Aztán vesz néhány méter hitvány kartont, — talán hitelle — elkéri tőle a csináltatás költségeit és ország-világnak elbeszéli, hogy megajándokozta őt egy szép szövetruhával. A legbosszantóbb a dologban az, hogy a ruha még mindig nincsen készen, s ha elkészül is, kérdés, hogy odaadja-e a szabónő? Az előbbi jelenet arra enged következtetni, hogy nem.

Sabetz pedig 23 font sterling és öt darab 20 frankos aranypénz ellopásával vádolja Ottmarichot. Letartóztatása nagy feltűnést keltett a városban, mert idáig nagy tekintélynek örvendett. Ő is egyike volt a Maylander-acrabeli raprezentanzs tagjainak.

Irodalom és színészet.

— A nagybecskereki őszi színtársulat. Mint ismételtén említettük, Deák Péter társulata október 1-én kezdi meg működését Nagybecskereken. A társulat 67 személyből áll s a közönség és sajtó osztatlan tetszése mellett működött számos vidéki városban. A társulat végleges névsora a következő: Deák Péter igazgató, komikus, buffo, Simon Jenő hőszerelemes, Szabó József tenor, honvivant. Szalóki Dezső tenor-buffo, naturbursch, Németh János apa és jellem-színész, Környei Béla bariton és népszínmű énekes, Bátosi Endre szerelemes, Hevesi Gábor apa- és jellem-színész, Ligeti Géza karmester, Palásti Lajos II. tenor, Tordai Béla segédapa, ügyelő, Mibulcsa Kálmán ruhataros, Bende Ödön szög, Fehér Károly, Pálfi Boldizsár, Nagy Sándor, Izsó Zoltán, Losontzi Gábor, Sággy Ede, Tóth Lajos, Kovács Károly segéd-színészek, Weesényi Lajoska gyermekszíneész, Garai Károly főkellékes, Zöldi Sándor szereposztó, Köhler János zenekari igazgató. A zenekar 15 tagból áll. — Női tagok: Galyasi Paula coloratur énekesnő, operai primadonna, Torosi Katicza operai primadonna, népszínmű énekesnő, Csécsényi Juliaka drámai hősnő, Kálmán Margit drámai szende, Karácsonyi Mariska segéd operett és népszínmű énekesnő, Pozsonyi Lenke segédénekesnő, Polgár Fanny anya, Dulich Mariska naiva, Kantai Teréz opera alt és operett komika, Fehér L. ura segéd-szende, Csizsér Róza opera és operett komika, Német Mariska gyermekszereplő, Környeiné pénz-táros, Kirilovits Margit, Koronkai Róza, Hevesiné, Pálfiné, Barna Ilon, Füst Mariska, Kiss Pálfiné kardaloslók.

— Az aradi színházra kiírta az ottani színtügyi bizottság a pályázatot. Dec. 1-én jár le a Leszkay, Makó, Somogyi és Komjáthy pályázatok reá. Legtöbb kilátása Leszkaynak, a mai igazgatónak van.

— Girardi esküvője. Girardi, a bécsiek legkedveltebb komikusa, tudvalevőleg elvált nejétől, Odilon Heléntől, és e családi ügye miatt magyar állampolgárrá is lett. A népszerű művész újból nősül, elvesz egy magyar leányt, Laticovic Leonie kisasszonyt, akivel e hónap végén fog egy budapesti templomban egybekelni. Az esküvőt tulajdonképpen már a nyár elejére tervezték, de a törvényes formalitások miatt el kellett halasztaniok e hónap végére. A menyasszony, akit felette művelt és zeneértő hölgynek ismernek, utazóruhában fog az oltár elé lépni. Érdekes, hogy Girardi elvált nejé, a bécsi közönség becsett Odilonja, szintén új frigyre gondol. Amint beszélük, választottja egy magasrendű hivatalnok.

Bertonék aztán fűrdőre mentek. Mikor Amélie odament hozzájuk elbucuzni, Henriette többször figyelmeztette:

— A ruhád sürgesd majd meg, édesem, különben nem csinálja meg az a haszontalan leány!

Nagysokára aztán mégis elkészült a híres ruha s a kerepelt nyelvű leány beállított vele.

— Hát, kérem, elhoztam a ruhát. A kisasszony kéreti, legyen szives a nagysága ki-fizetni a csináltatást, mert a Bertonné nagysága nem fogja megfizetni.

Amélieben forrt a méreg. Nem szólt semmit, kifizette a kért összeget, a ruhát meg el-tette a szekrénybe.

Mikor Henriette visszajött, első dolga volt a ruha felől tudakozódni. Amélie megmutatta neki és egyszersmind el is mondta, hogy ő már kifizette. Henriette ugy tett, mintha nem is hal-lotta volna.

— Megígérted, hogy csináltatok neked egy ruhát, mondta bizonyos nagylelkű leereszkedés-sel és meg is tartottam ígéretemet. Nos, meg vagy elégedve?

— Óh igen, köszönöm, szólt Amélie, de magában hozzátette: csakhogy több pénzembe került, mintha vettem volna.

Henriette, valahányszor végiment az utcán, azt hitte, hogy mindenki csak őt nézi, gondolván:

— Ime, ott megy Bertonné, a nagylelkű adakozó!...

— A szegedi színház érdekes reformok közből áll. Ugy látszik, itt hozzák be legelőször a teljes 10 hónapos időnyt, télen a színházban, nyáron arénában. Most pedig a Szegedi Híradó a színház házi kezelésbe való vételét pendíti meg.

— **Odry Lehel az aradi színtársulatban.** A nagy hírű operaénekes, Odry Lehel, aki évek előtt megvált az operától, mint értesülünk, Lesskay András aradi társulatához szerződött az új színiszaisónra. Odry Aradon színésziskolát is nyit.

— **A szalonasztal kincse.** Régi kedves ismerőst üdvözöl minden művelt ember a Fővárosi Lapok-ban, mely most új alakban, gyönyörűen illusztrálva a leggondosabban szerkesztve jelenik meg. J. Virág Béla szerkesztő számonkint meglepően szép és nagy irodalmi ízléssel megszerkesztett lapot ad ki, melynek pontos megjelenését és főmaradását biztosítja az, hogy Budapest egyik elsőrendű kö- és könyvnyomda műintézet tulajdonosa Károlyi György vette át e páratlanul álló szépirodalmi lap kiadását. Előfizetőinek száma rendkívül megsaporodott azzal, hogy a szintén régi Magyar Nők Lapja és a Budai Hírlap beleolvadt a Fővárosi Lapok-ba, mely ma azon az uton van, hogy az illusztrált külföldi idegen lapokat egészen kiszorítsa az országból. Hölgy olvasóinknak fölsőleges ajánlani a Fővárosi Lapok at, mert ők bizonyára ismerik, de a ki most nem jártná és érdeklődik iránta, annak szivesen küld mutatónyomtatványt a kiadóhivatal: Budapest, V., Dorotya-u. 10.

Törvénytörvények.

— **Az élő szobor.** Bács-Almásról jelentik: Rajtélyes eset történt itt tegnap délután. Kráhl Lipót itteni földbirtokos délután 4 óra tájban saját kocsiján kiment a község közelében fekvő földjére, hogy onnan burgonyát hozzon be.

Haza felé indulva nem tudni mi történt, de az tény, hogy a falusi kisbíró este fél hatkor az országúton meglátta Kráhl kocsiját, mely ott állt az út közepén. Kráhl pedig felemelt ostorral állt a kocsi mellett. A kisbíró megszólította, de választ nem nyerve, közelebb ment Kráhlhoz, ki mozdulatlanul, meredt szemekkel bámult maga elé, a kisbíró megérintette, erre sem eszmélt fel Kráhl.

A kisbíró erre az eszméletlenül álló embert egy arra haladó egyén segítségével a kocsira tette és behozta a faluba, lakására, egyben pedig jelentést tett az előjárásnál a rejtélyes esetről.

Rajtélyeséből teszi az esetet, hogy a kocsis Kráhlal ment, holott, az országúton megtalált kocsinál Kráhl egyedül volt. A kocsis már nem volt vele. A lovak csendesen álltak a kocsi előtt, pedig valószínű, hogy menésüket csak megállításra hagyták abba, Kráhl helyzete is megfoghatatlan, hogy került le a kocsiról, s miért nem esett el, midőn eszméletét veszítette.

Még ha büntény is volna az egész dolog, megmagyarázhatatlan, s lehet, hogy örök homályban marad.

Kráhl a kiküldött hatósági orvos azonnal vizsgálat alá vette és konstátálta, hogy rajta, külérőszak nyomai nem találhatók, mindazonáltal a tünetek oda mutatnak, hogy a szerencsétlen ember büntény áldozata lett. Mindenestre rejtélyes az eset, különösen az, hogy mi történt addig, míg a kisbíró megtalálta és hogy jött le Kráhl a kocsiról. A hatósági orvos véleménye szerint lehetetlen és megfajthatatlan az a helyzet, amelyben a szerencsétlen embert a kisbíró feltalálta. Tegnap este óta fekszik Kráhl öntudatlan állapotban s az orvosok véleménye szerint a halál elérkezése csak pár óra kérdése.

A titokzatos ügyben megindították a legszigorubb vizsgálatot.

— **Az öngyilkosság — meggyaláz.** Ezt mondotta ki a budapesti királyi tábla egyik legközelebbi határozatában. A panasz szerint A. Z. azt hiesztelte B. G.-ről, hogy öngyilkossági szándékkal felakasztotta magát. Nem halt azonban meg, mert ugyancsak ő maga sietve elvágta a kötelet, amelyen már lógott. Ezt a hírt B. valótlannak nyilvánítva, feljelentette A.-t rágalmaszásért, de a törvénytörvények a hír terjesztésében semmi különösebb sértő dolgot nem talált. A fejelentő appellált s a királyi tábla megváltoztatván az elsőfoku határozatot, a bűnvádi eljárás megindítását rendelte el. Érdekes a másodbíróóság végzésének megokolásából a következő passzus:

„Tekintve, hogy a társadalmi felfogás szerint az öngyilkosság megkísérlése a tetteket közmegevetésnek teszi ki, a panaszolt cselekményben a büntetőtörvénykönyv 258. §-ába ütköző rágalmaszás vétségének jelenségei látszanak fenforogni: minélfogva a bűnvádi eljárás folyamatba tétele indokolt.”

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése szeptember 7-én.)

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Ház mai ülésében megindult a vita Báró Bánffy-nak a napirend tekintetében tett javaslata felett.

Elsőnek Gullner Gyula szólalt fel, éles hangon polemizálva Gajáry tegnapi beszédével. Szóló szerint a kormány frivol játékot tűz a képviselőházzal, a szabadelvű párt pedig bármit megszavaz, hogy hatalmát biztosítsa.

Horánszky Nándor kijelenti, hogy pártja semmiféle napirendet sem szavaz meg, míg a kormány a kiegyezésről nem nyilatkozik.

Pulszky Agost volt a következő szónok, kit az ellenzék folytonos közbeszólásával igyekezett a szólásban megakadályozni. A baloldal szónokai ellen fordul, azt állítván, hogy az ellenzék elhatározása a napirendet el nem fogadni és ezáltal a tárgyalásokat lehetetlenné tenni. (Nagy zaj a baloldalon.)

Magyarországot azon ország szomorú sorsára juttatja, melynek képviselője munkára képtelen. (Hentaller közbekiált: A nyílt abszolutizmus kedvesebb nekünk.) Pulszky folytatva beszédjét, azt mondja: A kormány programja világos és már körülvonaloztatott. Most tartózkodni kellene a komplikációktól és szóló abszurdumnak tartja, hogy a kormánytól programot kérnek azon eshetőségre, mely talán nem is áll be. Tökéletesen tisztán áll a kormány által követett út. Először lehetőleg a gazdasági vámközösség épségében tartása, a mennyire a törvény megengedi és pedig különösen a külfölddel szemben.

Másodszor Magyarország érdekeinek megóvása — az önálló rendelkezés alapján.

A kiegyezési javaslatok ellenzését, a szélsőbal részéről érti, de a többi pártoktól nem. Szóló végül figyelmezteti az ellenzékot, hogy az a szándék, hogy meghiusítsák a parlament munkaképességét, nemzeti szerencsétlenséget jelent. (Zajos éljenzés jobbról. Szónokot számosan üdvözlik. Balról „Hoch” kiáltások hangzanak.)

A néppárt ifju szónoka Rakovszky István volt a következő szónok. Szóló szerint a miniszterelnök már akkor árulta el a hazát, mikor azt mondta, hogy az önálló vámterület katasztrófát jelent Magyarországra.

Oszták kiállítás.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Kremsierből jelentik, a dr. Kohn érsek védnöksége alatt álló gazdasági és iparkiállítás ma nyitották meg.

Bismarck emlékiratai.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A napokban Busch Móric vonta kétségbe, hogy Bismarck megírta memoirjait, s most egy előkelő bécsi lap veti fel a kérdést, ha Bismarck meg is írta emlékiratait, vajjon előre eladta volna-e egy kiadónak. A cikk rámutat arra is, hogy Bismarck gazdag tapasztalatait írásba foglalta ugyan, de nem a nagy közönség számára, hanem azok részére, kik politikai örökségét átveszik.

A galicial állapotokhoz.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Narodny Listi szerint Stojalovsky és még néhány képviselő memorandumot nyújtottak át Thun grófnak, melyben a galicial kivételes állapot megszüntetését kérik. A küldöttség egy teljes óráig fejtegette álláspontját. A miniszterelnök bejárja a helytartó javaslatát.

Gyárégés.

Budapest, szeptember 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből jelentik, a Wiener-Neustadt mellett fekvő Allina-féle szurok- és kocsikenőcs-gyár teljesen leégett. A kár jelentékeny.

Harc a montenegrói fejedelem ellen.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A Miklós montenegrói fejedelem ellen írott pamflet ma jelent meg. Címe: Album-levelek Miklós herceg életéből. A könyvet, melyben többnyire a herceg magánéletéből vett botrányok szerepelnek, Belgrádban írták, de a szerb Odjek ráfogja, hogy Magyarországon írták, még pedig azért, hogy a szerb, bolgár, montenegrói szövetséget meghiusítsák.

Párbaj tanító és kadét között.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából jelentik: Egy cseh fürdőhelyen tegnap M. tanító és P. kadét között kardpárbaj folyt le, melyben mindkét fél megsérült. A párbaj oka a politika.

A csehek mozgalmá.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Brünnből jelentik, a Morvországban létező radikális cseh-párt e hó 18-án gyűlést tart.

Megszűntetett ostromállapot.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rómából telegrafálják: A hivatalos lap mai száma közlést tesz azokat a rendeleteket, amelyek az ostromállapotot Florenz és Milano tartományokban megszüntetik.

A Dreyfus-ügy.

Budapest, szept. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Párisból jelentik: A Figaro szerint a tegnapi minisztertanácsban elvben egyhangúlag elfogadták a reviziót. A „Matin” szerint Henry hamisításának felfedezésekor a hadügyminiszteriumban megindított vizsgálat bizonyos vétségeknek vezetett nyomára, melyekben állítólag a vezérkar több tisztje részes. Zurlinden Cavaignac-kal tartott tanácskozása után közölte e dolgot a miniszterekkel. Több párisi lap szerint Eszterházi megszökött Franciaországból.

A füzederrel.

Budapest, szept. 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv jó; forgalom 30000 mm. Az árak 20 krral emelkedtek. Kötöttet: Buza márciusra 841—842 Buza szeptemberre 853—855 Tengeri 1899 májusra 453—445 Tengeri szeptemberre 520—525 Zab szeptemberre 535—537 Repce szeptemberre 1290—13—

VASUT-ÜGYEK.

Magyar királyi államvasutak

Üzletvezetősége, Szeged.

24123/1898. szám.

Pályázat.

Az alulírott üzletvezetőség egy Orsován, illetőleg Eszéken, Bródban, Vinkovcán, vagy Oravicán elfoglalandó elemi iskolai tanítói állásra ezennel pályázatot hirdet.

Ezen állás új kinevezés esetén évi 420 ft fizetéssel és természetbeli lakással, vagy 100 ft (a mennyiben az állás Bródban lesz elfoglalandó, 150 ft) lakáspénzzel van egybekötve.

Felhívtnak mindazok, a kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy életkorukat, tanítói képzettségüket, eddigi alkalmaztatásukat, horvát nyelvben való jártasságukat és hadkötelezettségi viszonyukat igazoló okmányokkal felszerelt és sajátkezűleg írt pályázati kérvényüket folyó évi szeptember hó 15-éig és pedig a szolgálatteljesítés helyén levő felettes hatóságuk útján, különben pedig közvetlen az alulírott üzletvezetőségnek nyújtsák be.

Szeged, 1898. évi augusztus hó 22-én.

A magyar királyi államvasutak szegedi üzletvezetősége.

(Utányomás nem díjazatik.)

128829/98. sz.

M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak igazgatósága a folyó 1898. év folyamán visszanyert és még visszanyerendő pályafentartási és vágány-építési célokra már nem használható:

mintegy 600 tonna különféle ócska acélsín
 " 2600 " belföldi " vassin és
 " 3300 " külföldi " vassinak
 eladása céljából nyilvános pályázatot hirdet; kikötöttik azonban, hogy a magy. kir. államvasutak részéről ezen mennyiségekre néve — melyek korlátlanul nagyobbak, vagy kisebbek lehetnek, semminemű kötelezettség nem vállaltatik, s hogy evő az 1898. év végéig tényleg rendelkezésre álló mennyiségeket tartozik a felajánlott egységáron átvenni.

Ezen sínek a magy. kir. államvasutak valamely állomásán bármintve kocsi rakva és hivatalból lemezálva azon rézmennyiségekben bocsátatnak a vevő rendelkezésére, a mint azok az ügylet megkötésekor készletben vannak, illetve az év végéig a pályából visszanyerettek.

A folyó év november hóban rendelkezésre álló készlet a vételár előzetes lefizetése mellett legkésőbb f. évi december hó 25-ig, a december hóban visszanyert sínek pedig legkésőbb 1899. évi január hó végéig feltétlenül átveendő.

A sínek minden kötelezettség nélkül az egyes darabok szelvényére és minőségére adatnak el; a sínek hosszát illetőleg megjegyztetik: hogy oszka öt méteren felüli és öt méteren aluli hosszszal bíró darabokra vállaltunk kötelezettséget, miért is oly ajánlatok, melyek határozott hosszakat vagy szelvényeket kötnek ki, figyelembe nem vétetnek.

Kikötöttik, hogy minden ajánlattevő, ajánlatával az a felett hozandó határozatig kötelezettségben marad.

Ajánlat részmenyiségre is tehető. Az ajánlattevő a jelen hirdetésben felsorolt feltételeken kívül magára nézve kötelezőnek ismeri el a magy. kir. államvasutaknak az ócska anyagok eladása iránt 122291/96. sz. a. fennálló általános feltételeit, a melyeket 15 kros magyar bélyeggel és aláírásával ellátva ajánlatához csatolni tartozik. Ezen feltételek 15 kr-ért a nyomtatványtárolt megszereshetők. Vidéki megkeresésekre pedig 15 kr. és megfelelő postabélyeg beküldése ellenében megküldetnek.

Az ajánlatban az átvételi állomás, továbbá az ajánlati ár (számmal és betűvel), végre az idézett feltételek elfogadása világosan kiteendő.

Felhivatnak tehát a pályázni szándékozók, hogy kellően lepecsételt s egy 50 kros magy. kir. bélyeggel ellátott ajánlataikat ezen külfelirattal: „Ajánlat ócska sínek megvételére 128829/98. számhoz“ folyó 1898. évi szeptember hó 25-ének déli 12 óráig anyag és leltár beszerzési szakosztályunknál (Andrássy-ut 73. szám II. em.) benyújtani sziveskedjenek.

Bánatpénzkepen az ajánlott egységár szerint kiszámított érték összeg 5%-a az ajánlat benyújtását megelőző napjának déli 12 óráig főpénztárnaknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban letendő.

Bánatpénz nélküli, elégtelen bánatpénzzel, a határidőn túl beérkező ajánlatok, ugyszintén olyanok is, melyek az előirt feltételek nélkül érkeznek és pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Más ügyletek biztosítására letétünkben levő biztosítékok ezen ajánlatkor nem fogadhatók el bánatpénzzel.

Egyébként a magy. kir. államvasutak igazga-

tósága fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árra, szabadon válasszathasson, hogy az ajánlott mennyiségből az egyes ajánlóknek tetszés szerinti részmenyiségeket is engedhessen át s végre, hogy a cél elérésére bármely más intézkedést is teheszen.

Ha ajánló a kiirt egész mennyiségre vagy annak bizonyos meghatározott részére kíván ajánlatot tenni, ezt ajánlatában határozottan ki fejeznie tartozik.

Budapest, 1898. augusztus hóban.

Az igazgatóság.

(Utányomást nem díjazunk.)

Hirdetések

Torontál-Sziget község előljárástól.

3088. szám kig. 1898.

769-21

Árverési hirdetmény.

Torontál-Sziget község előljárási részéről közhírré tétetik, hogy a község tulajdonát képező temesi révvámjog folyó évi szeptember hó 14-én délelőtt 9 órakor 6 évre nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadni fog.

A részletes feltételek a jegyzői irodában tekinthetők be.

Torontál Szigeten, 1898. szept. 5-én.

Előljárástól.

Egyéves önkéntesek

legizlésebben és olcsón felszereltetnek

Grünbaum Vilmos

egyenruházati intézetében

Nagybecskereken.

771-3.1

Szerb-Padé község előljárástól.

2114. szám 1898.

770-3.1

Hirdetmény.

Szerb-Padé község mint erkölcsi terület tulajdonát képező

nagy korcsmaépület

1899. évi január hó 1-től kezdve 3 évre folyó évi október 2-án délelőtti 9 órakor Szerb-Padé község házában nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Kikiáltási ár 503 frt.

Bánatpénz 10%.

A közelebbi árverési feltételek naponta a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

Szerb Padén, 1898. szeptember hó 2-dikán.

Községi előljárástól.

Oktober hó 1-én kezdődő

női kereskedelmi

estí tanfolyam

életbeléptetéséhez még néhány tanítványra volna szükség.

Bővebb felvilágosítást Bajza-utca 2135. sz. alatt (Amerika városrész).

767-2.2

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a Gizella-parton 2755. sz. a. Kurländer-udvar Telefon 89. sz.

elsőrendű száraz tűzifa

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb porosz szalon-köszön

számára második elárúsító helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 585. szám alatti eddigi fátelapemen ezután is elsőrendű tűzifa és valódi porosz szalon-köszön szolgálatok ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

668-75.15

Kiváló tisztelettel

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány újonnan épült üzlethelyiség bérbeadandó.

Hirdetések

felvétetnek

e lap kiadóhivatalban.